

Gastcollectioneren: hoe begin je eraan?

Een meer
diverse en
relevante
collectie

Inleiding

De gastcollectie is een concept dat de laatste jaren steeds vaker opduikt binnen bibliotheken. Het idee? Een interactievere rol van zowel de collectie als de collectioneur, waarbij externe betrokkenen – van inwoners tot organisaties – een bijdrage leveren aan de samenstelling van de collectie. Een mooie manier om de collectie diverser en relevanter te maken! Maar waar begin je? Monique Groeneveld van de OBA was één van de eerste pioniers op dit vlak. We vroegen haar naar tips & tricks en zetten de eerste stappen op een rij.

Stap

1

Bepaal je Doel

Wat wil je bereiken met je eerste gastcollectie? Betrek hier je marketing- en programmacollega's bij en bepaal samen een duidelijke focus. Denk aan:

- Het bevorderen van inclusie en diversiteit binnen je collectie.
- Meer media-aandacht genereren met een bijzondere selectie.
- Specifieke thema's onder de aandacht brengen, zoals democratie of duurzaamheid.

Stap

2

Wie nodig je Uit?

Maak samen een lijst van mogelijke gastcollectioneurs. Dit kunnen individuen of organisaties zijn, bijvoorbeeld:

- Een lid dat regelmatig aanschafsuggesties doet.
- Een organisatie die een minderheidsgroep vertegenwoordigt.
- De burgemeester of een lokale sportheld.
- De wijkagent of de bakker op de hoek.

Stap

3

Ga in Gesprek

Begin met één gastcollectie en plan een gesprek met je eerste potentiële gastcollectioneur. Bouw een relatie op, wees flexibel en luister naar hun ideeën. Soms begint een collectie als een duurzaamheidsthema, maar wordt het uiteindelijk een selectie over voedselcultuur. Dat is prima – zolang je samen keuzes maakt en een duidelijk collectieprofiel opstelt.

Stap 4

Maak Afspraken

Een formele overeenkomst klinkt misschien zwaar, maar zorgt voor duidelijkheid voor beide partijen. Denk aan:

- De looptijd van de gastcollectie.
- Wanneer en hoe vaak de gastcollectioneur titels aanlevert.
- De rolverdeling: de bibliotheek heeft het eindoordeel over de aanschaf.
- Of de gastcollectioneur titelbeschrijvingen aanlevert (en of daar een vergoeding tegenover staat).
- Wat er verder wordt bijgedragen, zoals aanbevelingen voor de website.

Stap 5

Zorg voor Zichtbaarheid

Een gastcollectie verdient een vaste, zichtbare plek in de bibliotheek. Denk ook na over hoe je nieuwe aanwinsten tijdelijk extra kunt uitlichten. En betrek je collega's, zodat iedereen weet wat er speelt.

Stap 6

De Aanschaf

Gastcollectioneurs brengen vaak kennis mee over onderwerpen of talen waar jij als collectioneur minder bekend mee bent. Daarom is een vertrouwensband belangrijk. Mogelijke uitdagingen:

- De gastcollectioneur moet gericht kiezen en niet zomaar een persoonlijk favorietenlijstje aanleveren.
- Sommige titels zijn niet via de NBD beschikbaar. In dat geval kun je alternatieve inkoopopties overwegen, met of zonder bewerking door de NBD.
- Markeer de collectie met een speciale sticker of stempel, zodat de herkomst herkenbaar blijft.

Stap 7

Verbind met Programmering

Maak de gastcollectie onderdeel van het programma: denk aan een leesclub, een interview met de gastcollectioneur of een bijeenkomst rondom het thema.

Stap 8

Afronden

Wanneer de gastcollectie stopt, kunnen de titels opgenomen worden in de vaste collectie. Een sticker of stempel laat zien dat deze ooit gecureerd zijn door een gastcollectioneur – een mooie herinnering aan een bijzondere samenwerking!

Aanvullingen? We horen ze graag via collectieadvies@probiblio.nl

Tips & **Tricks**

- Laat je niet ontmoedigen door weerstand. Sommige collega's of bezoekers hebben tijd nodig om aan het idee te wennen.
- Fouten maken mag! Zie elke gastcollectie als een experiment.
- Denk breder dan boeken: speelgoed, zaden, gereedschap en speelleermaterialen kunnen ook onderdeel zijn van een gastcollectie.
- Overweeg samenwerking met lokale boekhandels – dit kost meer tijd, maar biedt vaak kwalitatief betere keuzes.
- Zorg dat titelbeschrijvingen in .TXT worden aangeleverd.
- Gebruik de naam van de gastcollectioneur in het plaatskenmerk.

Een alternatief?

Vind je gastcollectioneren een stap te ver? Je kunt ook een gast "juweeltjes" uit de bestaande collectie laten selecteren, zoals Bibliotheek Midden-Brabant doet met hun gastcuratoren: [lees hier meer](#).

Wil je aan de slag? Of heb je zelf al ervaring met gastcollectioneren? Laat het ons weten via collectieadvies@probiblio.nl We zijn benieuwd naar jullie inzichten.